

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Retsudvalgets formand
Partiernes retspolitiske ordførere

Sagsnr. 11-479
Vores ref. EKH/hbj
Deres ref.
Den 2. marts 2011

Vedrørende Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om arbejdsskadesikring (L 136)

LO har i dag sendt det vedlagte brev til justitsministeren. Heri rejser vi en række alvorlige betænkeligheder ved det lovforslag, som regeringen har fremsat den 9. februar 2011. Forslaget skal førstebehandles fredag den 4. marts 2011.

Forslaget angiver som formål, at der skal ske en ligestilling mellem arbejdsskadesager og fritidsskader. Men det vil blive en ligestilling, hvor de skadelidte alle bliver behandlet lige dårligt og ikke lige godt.

Forslaget lægger op til langt mere end en ligestilling imellem arbejdsskader og fritidsskader – nemlig til en helt grundlæggende ændring af den gældende erstatningsansvarslov og de principper, der fastlægger, hvornår kravet på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører.

Hvis forslaget vedtages, vil tilskadekomne generelt vil få en dårligere behandling, mens man tilgodeser skadevolders – herunder forsikringsselskabernes – ønsker om lavere erstatningsomkostninger. Lovforslaget vil annullere en principiel Højesteretsdom fra 2008, som tilsidesatte forsikringsselskabernes ønske om at kunne stoppe udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste på et tidligere tidspunkt. Det resultat, som forsikringsselskaberne ikke kunne få i domstolene, bliver altså nu foreslået som en lovændring, og det vil medføre lavere erstatninger til de skadelidte, idet erstatningsperioden for tabt arbejdsfortjeneste vil kunne blive væsentligt forkortet.

Vi er klar over, at reglerne om erstatningssager og arbejdsskadesager er meget komplekse og vanskeligt tilgængelige. Men kort fortalt er det vores vurdering, at loven vil have følgende betydning:

- For skadelidte, der kun er omfattet af erstatningsansvarsloven, betyder lovforslaget ubetinget en markant forringelse af retsstillingen, som den er i dag i forhold til at få udbetalt tabt arbejdsfortjeneste.
- For skadelidte, der er omfattet af både erstatningsansvarsloven og arbejdsskadesikringsloven, afslører en nærmere gennemgang af lovforslaget imidlertid, at også for disse indeholder lovforslaget væsentlige forringelser. Lovforslaget indeholder ganske vist en væsentlig og nødvendig forbedring af retsstillingen

for skadelidte, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, og som ikke lider et varigt erhvervsevnetab. Ved gennemførelse af lovforslaget vil det blive sikret, at disse modtager erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, indtil arbejdet kan genoptages i væsentligt samme omfang som tidligere, eksempelvis ved afslutningen af en langvarig revalideringsperiode. Men for skadelidte, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, og som har lidt et varigt erhvervsevnetab, vil en gennemførelse af lovforslaget imidlertid kunne medføre, at erstatningsperioden for tabt arbejdsfortjeneste vil blive væsentligt forkortet.

- Det fremgår ikke helt klart af lovforslaget, at det foreslåede afgrænsningstidspunkt for tabt arbejdsfortjeneste – det tidspunkt hvor det varige erhvervsevnetab er indtrådt – også skal gælde sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven, og at det med lovforslaget sikres, at der ikke opstår likviditetsmæssige "huller" i dækningen for indtægtstab for personer, der tillige er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Dertil kommer, at LO har et par enkelte forslag til forbedringer af erstatningsansvarsloven, når nu proppen er af flasken. Ved at indskrive i loven, at retten til tabt arbejdsfortjeneste først bortfalder, når arbejdsskademyndighederne har truffet afgørelse vedrørende spørgsmålet om erhvervsevnetabet – eller skadevolder selv har skønnet og udbetalt erstatning – vil retsstillingen for de arbejdsskadede være den samme som for andre skadelidte.

LO er overrasket over, at det fremsatte lovforslag indeholder afgørende ændringer af de almindelige erstatningsretlige principper, uden at det har været gjort til genstand for kommissionsbehandling eller i det mindste en høring om det væsentligt nye i ændringsforslaget.

Vi har på grund af den meget korte tid fra lovens fremsættelse til 1. behandlingen i Folketinget ikke haft mulighed for at foretage en tilbundsgående analyse af alle de mulige konsekvenser af lovforslaget. Vores medlemsforbunds advokater er i fuld gang med dette analysearbejde.

LO vil derfor med dette brev **bede om foretræde** for Folketingets Retsudvalg i forbindelse med lovforslagets udvalgsbehandling, for der at give udtryk for vores stærke bekymring og anskueliggøre på hvilke områder, lovforslaget vil forringe erstatningerne til de skadelidte lønmodtagere.

Vi har også skrevet til alle partiernes retspolitiske ordførere og vil meget gerne tilbyde at uddybe vores synspunkter og vurderinger personligt. Henvendelse kan i så fald ske til LO-konsulent Poul Schøning eller sekretær Hanne Jacobsen.

Med venlig hilsen

Ejner K. Holst

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Justitsminister Lars Barfoed
Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Sagsnr. 11-479
Vores ref. EKH/hbj
Deres ref.

Den 2. marts 2011

Vedrørende Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om arbejdsskadesikring (L 136)

LO har erfaret, at regeringen den 9. februar 2011 har fremsat et lovforslag om ændring af erstatningsansvarsloven og arbejdsskadesikringsloven.

Forslaget vil få vidtrækkende konsekvenser for de arbejdsskadede, men også for lønmodtagere, som kommer til skade i fritiden.

Det fremsatte lovforslag er væsentligt forskelligt fra et udkast til lovforslag, som Justitsministeriet sendte i høring i marts 2010. Det undrer derfor LO, at lovforslaget i dets nuværende form ikke har været i høring, idet forslaget er langt mere vidtrækkende og principielt end det oprindelige udkast.

I marts 2010-udgaven var det alene regeringens hensigt at afskaffe den ulighed imellem arbejdsskadesager og fritidsskader, som var påvist i 2 højesteretsdomme af 18. november 2009 (U 2010.436 H og U 2010.451 H). Dommene viste, at arbejdsskadede var dårligere stillede med hensyn til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, end hvis skaden var sket i fritiden. LO støttede da også regeringens oprindelige udkast, som ville skabe ligestilling.

Det nu foreliggende forslag lægger imidlertid op til langt mere end en ligestilling imellem arbejdsskader og fritidsskader. Forslaget lægger nemlig op til en helt grundlæggende ændring af den gældende erstatningsansvarslov og de principper, der fastlægger, hvornår kravet på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører.

Forslaget angiver, at det vil skabe en ligestilling imellem fritidsskader og arbejdsskader, men det bliver desværre en ensartethed, som fører til generelt dårligere behandling af de tilskadedekomne, fordi regeringen med forslaget samtidig ønsker at tilgodese skadevolders – herunder forsikringsselskabernes – ønsker om lavere erstatningsomkostninger.

Med forslaget annullerer regeringen en principiel Højesteretsdom fra 2008, som tilsidesatte forsikringsselskabernes ønske om at kunne stoppe udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste på et tidligere tidspunkt. Det resultat, som forsikringsselskaberne ikke kunne få i domstolene, bliver altså nu foreslået som en lovændring, og det vil medføre lavere erstatninger til de skadelidte, idet erstatningsperioden for tabt arbejdsfortjeneste vil kunne blive væsentligt forkortet. Det er direkte i modstrid med hovedformå-

let i lovændringen fra 2002, som var, at tilskadekomne kunne få tabt arbejdsfortjeneste i længere tid. Dommen er omtalt under bemærkningerne til forslaget under 2.4.1. med reference til Ugeskrift for retsvæsen 2008, side 1386.

For skadelidte, der kun er omfattet af erstatningsansvarsloven, betyder lovforslaget ubetinget en markant forringelse af retsstillingen, som den er i dag.

For skadelidte, der er omfattet af både erstatningsansvarsloven og arbejdsskadesikringsloven, afslører en nærmere gennemgang af lovforslaget imidlertid, at også for disse indeholder lovforslaget væsentlige forringelser.

Lovforslaget indeholder ganske vist en væsentlig og nødvendig forbedring af retsstillingen for skadelidte, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, og som ikke lider et varigt erhvervsevnetab. Ved gennemførelse af lovforslaget vil det blive sikret, at disse modtager erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, indtil arbejdet kan genoptages i væsentligt samme omfang som tidligere, eksempelvis ved afslutningen af en langvarig revalideringsperiode.

For skadelidte, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, og som har lidt et varigt erhvervsevnetab, vil en gennemførelse af lovforslaget imidlertid kunne medføre, at erstatningsperioden for tabt arbejdsfortjeneste vil blive væsentligt forkortet.

Hvis lovforslaget gennemføres, vil man opnå en ensartethed imellem fritidsskader og arbejdsskader. Men ensartetheden vil være udtryk for, at alle bliver behandlet lige dårligt.

Spørgsmål

Lovforslaget rejser en række spørgsmål, som bør besvares i forbindelse med Folketingets behandling af sagen.

Bl.a. ønsker LO det præciseret, at lovforslaget skal forstås sådan, at det foreslåede afgrænsningstidspunkt for tabt arbejdsfortjeneste – det tidspunkt hvor det varige erhvervsevnetab er indtrådt og erstatningen for det varige erhvervsevnetab udbetales eller i henhold til en afgørelse kan kræves udbetalt (med mindre afgørelsen ankes til arbejdsskadeforsikringen) – også skal gælde sager omfattet af arbejdsskadesikringsloven, således at det med lovforslaget sikres, at der ikke opstår likviditetsmæssige ”huller” i dækningen for indtægtstab for personer, der tillige er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Ligeledes bør det belyses, hvordan en gennemførelse af den nye afgrænsning af kravet på tabt arbejdsfortjeneste vil stille skadelidte, der er kommet til skade i fritiden, i forhold til disse skadelidtes retsstilling i dag.

I øvrigt rejser lovforslaget flere spørgsmål.

Løsningsmodeller

Den direkte anledning til det fremsatte lovforslag er, som nævnt de 2 højesteretsdommene af 18. november 2009, som stiller skadelidte, der modtager midlertidig erhvervsevnetaberstatning efter arbejdsskadesikringsloven, urimeligt ringe og på en måde, der strider mod intentionerne i lovændringen fra 2002. Det gælder navnlig de skadelidte, der ikke har lidt et varigt erhvervsevnetab. Dengang var intentionen, at skadelidte skulle have betaling for tabt arbejdsfortjeneste i en længere periode.

LO mener, som vi gav udtryk for i vores høringssvar fra marts 2010, at der bør ske den ligestilling mellem arbejdsskader og fritidsskader, som oprindeligt blev foreslået af Justitsministeriet i lovudkastet fra marts 2010. Herudover mener LO, at yderligere ændringer bør sikre, at intentionerne bag ændringen af loven i 2002 føres ud i livet.

Det kan ske ved, at det i erstatningsansvarsloven § 2 indskrives, at skadevolder skal betale tabt arbejdsfortjeneste indtil enten

- a. arbejdet genoptages i væsentligt samme omfang som tidligere
- b. der træffes afgørelse om erhvervsevnetabet efter reglerne i arbejdsskadesikringsloven § 16
- c. der foreligger en udtalelse efter EAL § 10, eller
- d. skadevolder selv på et forsvarligt grundlag foretager et skøn over erhvervsevnetabet, og der sker faktisk udbetaling heraf.

Ved at indskrive i loven, at retten til tabt arbejdsfortjeneste først bortfalder, når arbejdsskademyndighederne har truffet afgørelse vedrørende spørgsmålet om erhvervsevnetabet – eller skadevolder selv har skønnet og udbetalt erstatning – vil retsstillingen for de arbejdsskadede være den samme som for andre skadelidte.

Det videre forløb

LO er som nævnt overrasket over, at det fremsatte lovforslag indeholder afgørende ændringer af de almindelige erstatningsretlige principper, uden at det har været gjort til genstand for kommissionsbehandling eller i det mindste en høring om det væsentligt nye i ændringsforslaget.

Vi har på grund af den meget korte tid fra lovens fremsættelse til 1. behandlingen i Folketinget ikke haft mulighed for at foretage en tilbundsgående analyse af alle de mulige konsekvenser af lovforslaget. Vores medlemsforbunds advokater er i fuld gang med dette analysearbejde.

LO vil meget gerne tilbyde at uddybe vores synspunkter og vurderinger på et møde med ministeriet, ligesom vi allerede nu vil bede om foretræde for Folketingets Retsudvalg i forbindelse med lovforslagets udvalgsbehandling, for der at give udtryk for vores stærke bekymring og anskueliggøre på hvilke områder, lovforslaget vil forringe erstatningerne til de skadelidte lønmodtagere.

Kopi af dette brev er sendt til beskæftigelsesministeren, formanden for Folketingets Retsudvalg og partiernes retspolitiske ordførere.

Kontaktperson i LO er konsulent Poul Schønning, psc@lo.dk, direkte tlf. 35 24 61 35.

Med venlig hilsen

Ejner K. Holst